

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22111 - Educació Inclusiva / 3
Titulació	Grau d'Educació Primària (Pla 2013) - Segon curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Maria Dolores Forteza Forteza	11:00	12:00	Dimarts	09/09/2019	23/02/2020	A-104

Responsable
dolorsforteza@uib.es

Contextualització

L'assignatura d'Educació Inclusiva es troba ubicada al primer semestre de segon curs i forma part del mòdul "Dificultats d'Apenentatge". Constitueix la primera assignatura de l'esmentat mòdul, la qual s'articula al voltant de temes com: l'atenció a la diversitat i la igualtat d'oportunitats, l'escola inclusiva, el model de suport per dur a terme pràctiques inclusives, l'escola com a organització que aprèn per oferir una educació de qualitat per a tothom i diferents estratègies metodològiques per atendre la diversitat dels alumnes a l'aula.

Es pretén que els estudiants aprenguin a mirar l'escola tot valorant la diversitat com a quelcom intrínsec al món social i educatiu; i alhora contribuir a establir els fonaments que serviran de base per reflexionar i analitzar al voltant de la complexitat de la realitat educativa.

Les diferències individuals com un valor per a l'enriquiment de les relacions interpersonals i els processos d'ensenyament i aprenentatge serà un eix transversal en el desenvolupament de l'assignatura. Els reptes que planteja la inclusió seran objecte d'anàlisi integrant conceptes clau -equitat, justícia social, igualtat...- que ajudin a trontollar les pràctiques discriminatòries i excloents a l'escola.

Es proposa treballar competències com el treball en equip, la capacitat crítica i d'anàlisi o el disseny, organització i avaluació de contextos d'aprenentatge; sempre en el marc d'una perspectiva sistèmica que entén l'escola de forma global, com a comunitat, i en la qual el suport en un sentit ampli hi és implícit.

Requisits

Guia docent

Recomanables

És recomanable que els alumnes hagin aprovat les assignatures de primer curs següents: Bases Didàctiques i Disseny Curricular, Organització i Gestió Educatives i Psicologia del Desenvolupament en l'Edat Escolar.

Competències

Específiques

- * Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten a estudiants amb diferents capacitats i distints ritmes d'aprenentatge (competència 1.1.6)
- * Mostrar una actitud de valoració i respecte cap la diversitat de l'alumnat, qualssevol que siguin les condicions o característiques d'aquest, i promoure aquesta mateixa actitud entre aquells amb qui treballi més directament (competència 1.1.8)
- * Desenvolupar actuacions encaminades a aconseguir la igualtat d'oportunitats, l'equitat i la compensació de les desigualtats que afecten l'alumnat (competència 1.3.6)

Genèriques

- * Capacitat per prendre decisions (competència 4.1.6) en l'organització i planificació (competència 4.1.2) de contextos escolars.
- * Promoure accions d'educació en valors i cultura de convivència que permetin actituds de respecte, afecte i acceptació orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica que facilitin les relacions interpersonals positives, l'autoestima i el desenvolupament d'emocions de l'alumnat, tant dins com fora del centre escolar (competència 1.2.13)
- * Conèixer i saber exercir les funcions de tutor i orientador en relació amb l'educació familiar en el període 6-12 (competència 1.3.2)

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

- Tema 1. De l'exclusió a la inclusió educativa
  - * Els processos d'exclusió social i el seu reflex a l'educació.
  - * Integració educativa versus Educació inclusiva.
  - * Referents legals en l'àmbit internacional.
  - * Polítiques educatives a Espanya i avanços legals a la CA de les Illes Balears.
- Tema 2. Cap a una escola inclusiva
  - * Principis i valors.
  - * Barreres per a l'aprenentatge i la participació.
  - * "Palanques per al canvi".
- Tema 3. Planificar la millora de l'escola amb valors inclusius
  - * Establir polítiques inclusives: benvinguda a tot l'alumnat...

Guia docent

- * Crear cultures inclusives: el sentit de comunitat...
- * Desenvolupar pràctiques inclusives: suport per a tothom...
- * *L'Index for inclusion.*

Tema 4. Pràctiques inclusives

- * Intel·ligències múltiples.
- * Disseny universal per a l'aprenentatge.
- * Els grups interactius.
- * L'aprenentatge cooperatiu.
- * Una mirada crítica al llibre de text i els deures.

Metodologia docent

Es descriuen, a continuació, les activitats de treball, presencial i no presencial, previstes a l'assignatura amb l'objecte de poder desenvolupar i avaluar les competències establertes.

A l'aula virtual els alumnes disposaran de recursos i de les propostes d'activitats que s'hauran de treballar de manera autònoma individualment i en equip; recursos i activitats que seran cabdals per a la construcció del coneixement.

A l'inici del curs s'informarà del pla de treball fent èmfasi en els resultats d'aprenentatge que s'espera dels alumnes. L'estimació del volum del treball és orientativa; pot requerir alguna modificació durant el curs.

Activitats de treball presencial (1,76 crèdits, 44 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	En aquestes classes s'exposaran els continguts fonamentals de l'assignatura i es requerirà el debat i discussió sobre diferents documents de treball. A partir d'articles es desenvoluparan sessions d'anàlisi i reflexió compartida. És clau, per tant, la intervenció de l'alumnat, el qual haurà d'aprofundir en les temàtiques dels materials complementaris proposats.	28
Classes pràctiques	Classes teòrico pràctiques	Grup mitjà (M)	Els alumnes hauran de posar en pràctica els continguts treballats a les classes teòriques mitjançant: - L'anàlisi i interpretació de situacions escolars. - La posada en comú d'activitats dutes a terme en petit grup. - Debats envers diferents situacions educatives contraposades. - Anàlisi de casos, etc.	12
Avaluació	Prova escrita	Grup gran (G)	Es realitzarà un examen durant el període d'avaluació complementària per al qual es disposarà, com a màxim, de 2 hores. El temps pot variar d'acord amb els requeriments de la prova que es defineixi.	2
Avaluació	Proves escrites	Grup mitjà (M)	Es realitzaran una sèrie de proves, a concretar a principi de curs, a partir del treball no presencial realitzat entorn a la documentació aportada i el treball d'ampliació que s'hagi dut a terme.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informarà els estudiants

Guia docent

si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (4,24 crèdits, 106 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi	L'alumnat haurà d'acomplir: - Les lectures seleccionades i presentades a l'inici del curs, les quals seran objecte d'avaluació a l'examen final. - La recerca de documentació. - L'estudi dels distints temes de l'assignatura. - Anàlisi de casos i d'audiovisuals.	70
Estudi i treball autònom individual o en grup	Participació individual i grupal	Els alumnes hauran de participar en els fòrums que s'estableixin a l'aula virtual de l'assignatura.	36

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

1. Els estudiants que no puguin assistir a classe regularment han d'acollir-se a un altre itinerari. Han de fer una sol·licitud adreçada a la professora argumentant els motius i adjuntant el justificant corresponent. Aquesta sol·licitud s'ha de realitzar abans del dia 16 de setembre; posteriorment, en horari de tutoria, s'acordarà l'itinerari d'avaluació signant un document-contracte.
2. L'alumnat que no pugui assistir a una activitat d'avaluació en la data establerta podrà realitzar-la en un altre moment, a concretar per part de la professora, sempre i quan el motiu estigui recollit al reglament acadèmic.
3. No s'acceptarà el lliurament de cap activitat obligatòria fora del termini establert.
4. La presència de faltes d'ortografia i/o gramàtics i/o de sintaxi a qualsevol activitat acadèmica lliurada lliurada per l'alumnat pot ser objecte de ser qualificada negativament.
5. Qualsevol actitud que obstaculitzi les dinàmiques d'aula podrà tenir repercussió sobre la nota final de l'assignatura, podent arribar a ser motiu de desqualificació.
6. El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball o copiar a un examen és motiu de desqualificació; l'estudiant haurà de repetir la tasca pertinent havent d'esperar a la següent convocatòria.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una

Guia docent

menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Classes teòrico pràctiques

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Els alumnes hauran de posar en pràctica els continguts treballats a les classes teòriques mitjançant: - L'anàlisi i interpretació de situacions escolars. - La posada en comú d'activitats dutes a terme en petit grup. - Debats envers diferents situacions educatives contraposades. - Anàlisi de casos, etc.
Criteris d'avaluació	Capacitat de treballar cooperativament, analitzar i exposar un determinat tema relacionat amb l'assignatura, i capacitat de comunicació oral.

Percentatge de la qualificació final: 0%

Prova escrita

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen durant el període d'avaluació complementària per al qual es disposarà, com a màxim, de 2 hores. El temps pot variar d'acord amb els requeriments de la prova que es defineixi.
Criteris d'avaluació	Examen dels continguts de l'assignatura, el qual es realitzarà al període d'avaluació complementari. Per aprovar és necessari aconseguir, com a mínim, un 5 en aquest element d'avaluació.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Proves escrites

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Es realitzaran una sèrie de proves, a concretar a principi de curs, a partir del treball no presencial realitzat entorn a la documentació aportada i el treball d'ampliació que s'hagi dut a terme.
Criteris d'avaluació	L'alumnat realitzarà una sèrie d'activitats que es concretaran a l'inici del curs.

Percentatge de la qualificació final: 15%

Estudi

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	L'alumnat haurà d'acomplir: - Les lectures seleccionades i presentades a l'inici del curs, les quals seran objecte d'avaluació a l'examen final. - La recerca de documentació. - L'estudi dels distints temes de l'assignatura. - Anàlisi de casos i d'audiovisuals.
Criteris d'avaluació	L'alumnat haurà de fer una sèrie de lectures que es definiran a principi del curs.

Percentatge de la qualificació final: 0%

Guia docent

Participació individual i grupal

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Els alumnes hauran de participar en els fòrums que s'estableixin a l'aula virtual de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	Capacitat de comunicació escrita i oral, defensant les idees amb arguments. A l'inici del curs s'informarà de la concreció de tasques.

Percentatge de la qualificació final: 35%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

- Echeita, G. (2005). *Educación para la inclusión o educación sin exclusiones*. Narcea: Madrid.
- Echeita, G., Simón, C., Sandoval, M. y Monarca, H. (2012). *Cómo fomentar las redes naturales de apoyo en el marco de una escuela inclusiva: propuestas prácticas*. Sevilla: Eduforma.
- Giné, C. (coord.) (2009). *La educación inclusiva. De la exclusión a la plena participación de todo el alumnado*. Barcelona: ICE-HORSORI.
- Huguet, T. (2006). *Aprender juntos en el aula. Una propuesta inclusiva*. Barcelona: Graó.
- Maraculla, I. i Sáiz, M. (coords.) (2009). *Buenas prácticas de escuela inclusiva. La inclusión de alumnado con discapacidad: un reto, una necesidad*. Barcelona: Graó.
- Pujolàs, P. (2008). *9 Ideas clave. El aprendizaje cooperativo*. Barcelona: Graó.
- Slee, R. (2012). *La escuela extraordinaria. Exclusión, escolarización y educación inclusiva*. Madrid: Morata.

Bibliografia complementària

- Ainscow, M. i West, M. (2008). *Mejorar las escuelas urbanas. Liderazgo y colaboración*. Madrid: Narcea.
- Arnáiz Sánchez, P. (2011). Luchando contra la exclusión: buenas prácticas y éxito escolar. *Innovación Educativa*, 21, 23-55.
- Bunch, G. (2008). Claves para una educación inclusiva exitosa. Una mirada desde la experiencia práctica. *Revista de Educación Inclusiva*, 1(1), 77-89.
- Domènech Francesch, J. (2010). *Elogio de la educación lenta*. Barcelona: Graó.
- Stainback, S. y Stainback, W. (1999). *Aulas inclusivas*. Madrid: Narcea.
- Thomas, G. i Loxley, A. (2007). *Deconstrucción de la educación especial y construcción de la inclusiva*. Madrid: La Muralla.
- Zavalloni, G. (2011). *La pedagogía del caracol. Por una escuela lenta y no violenta*. Barcelona: Graó.

Altres recursos

A l'inici i al llarg del curs s'aportarà material divers a través de l'aula virtual de l'assignatura, organitzat per temàtiques.

